

STŘÍDAVÝ PROUD

Sériové obvody střídavého proudu

RC obvod

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

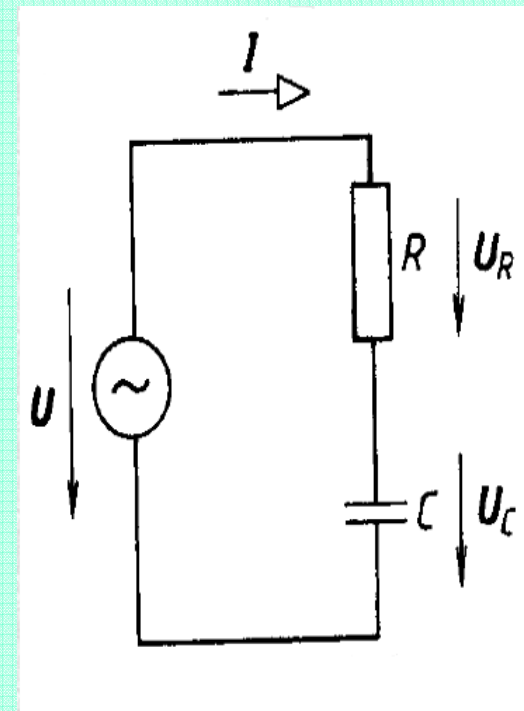
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0425
Autor	Ing. Lenka Ližanová
Název školy	Integrovaná střední škola technická, Benešov
Předmět	Základy elektrotechniky
Tématický okruh	Střídavý proud
Téma	Sériové obvody střídavého proudu - RC obvod
Ročník	1.
Datum výroby	3.3.2013
Anotace	Tento DUM slouží k výuce žáků v oblasti spojování různých součástek do složitějších sériových obvodů.

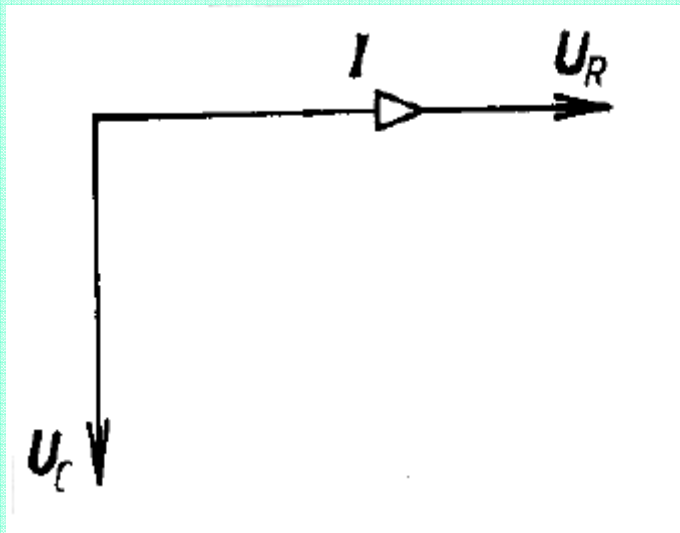
Sériový RC obvod

- Jedná se o sériové spojení ideálního kondenzátoru (vyznačuje se pouze kapacitou) a ideálního rezistoru.
- Ve schématu označíme zvolený kladný směr svorkového napětí U
- Dále můžeme označit kladný směr proudu I a napětí na rezistoru U_R a na kondenzátoru U_C
- V této fázi můžeme začít kreslit fázorový diagram

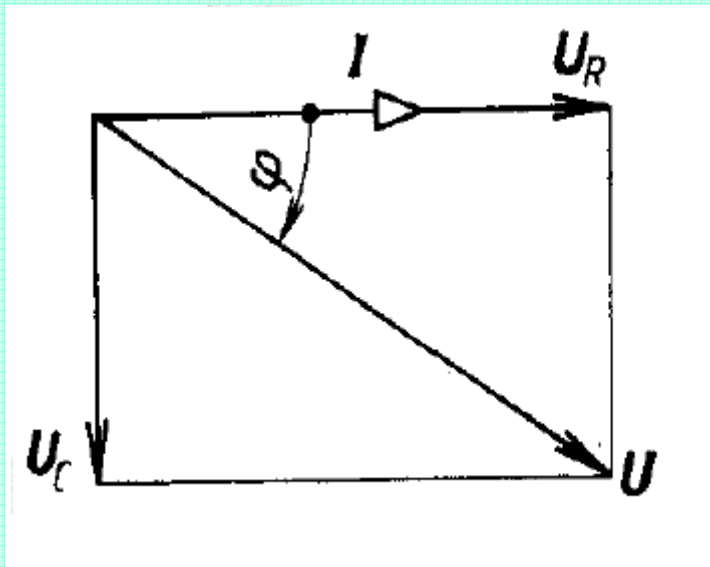
Sériový RC obvod

- Oběma prvky prochází stejný proud I $\Rightarrow$ zakreslíme jej na kladnou osu x
- Napětí na rezistoru bude dle Ohmova zákona $U_R = RI$ a je ve fázi s proudem, tzn. je na stejné ose!
- Napětí na kondenzátoru $U_C = X_C I$ se zpožďuje za proudem o 90° , tzn. je na svislé záporné ose y

Sériový RC obvod

- Fázor svorkového napětí získáme geometrickým součtem fázorů napětí U_R a U_C
- Fázový posun je vidět mezi celkovým svorkovým napětím U a celkovým proudem I – značíme jej opět úhlem φ

Sériový RC obvod

- Po zakreslení lze vyřešit obvod matematicky:

$$U = \sqrt{U_R^2 + U_C^2} = \sqrt{R^2 I^2 + X_C^2 I^2} = I \sqrt{R^2 + X_C^2}$$

$$U = I \sqrt{R^2 + X_C^2} = IZ$$

$$Z = \sqrt{R^2 + X_C^2}$$

Poslední výraz se nazývá impedance obvodu RC.

Představuje zdánlivý odpor součástek a fázový posun napětí oproti proudu.

Úhel φ

- Z fázorového diagramu můžeme stejným způsobem jako u obvodu RL pomocí goniometrických funkcí získat fázový posun φ

$$\sin \varphi = \frac{U_C}{U} = \frac{X_C I}{ZI} = \frac{X_C}{Z}$$

$$\cos \varphi = \frac{U_R}{U} = \frac{RI}{ZI} = \frac{R}{Z}$$

$$\tan \varphi = \frac{U_C}{U_R} = \frac{X_C I}{RI} = \frac{X_C}{R}$$

Děkuji za pozornost.

Zdroje

- VOŽENÍLEK, L., ŘEŠÁTKO M.: *Základy elektrotechniky I: pro 1. ročník SOU elektrotechnických*. Praha: SNTL, 1984.
- [http://files.krydl.webnode.cz/200000243-77e3978de4/95%20Jednoduche slozene obvody str proudu .pdf](http://files.krydl.webnode.cz/200000243-77e3978de4/95%20Jednoduche%20slozene%20obvody%20str%20proudu.pdf)